Brassó 1894. X. évfolyam | 42-ik szám. | Szombat, április 7.

Hirdetési felvétetnek a kiadóhivatalban

Hirdetések díja:
4 hasábos garmond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetéseknél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő

Nyilttéri közlemény sora 10 kr

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Egész évre . 8 frt — kr
Félévre . . 4 „ 50 „
Negyedévre . . 1 „ 50 „
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 4 kr. a kapható a kiadóhivatalban a Orosz Gusztáv tőtőkollektorsájában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Főszerkesztő: Dr. WEISZ IGNÁCZ ügyvéd.

Szerkesztőségi iroda: Brassó, Lő-piacz 10. szám alatt, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Kéziratok vissza nem adátnak

Felelős szerkesztő: Dr. FISCHER ÁKOS ügyvéd.

Requiem Kossuth Lajosért.

A fővárosban a Deák-téri evangélikus templomban tegnapelőtt délelőtt tartották meg a gyászistentiszteletet Kossuth Lajos felki üdvéért.

A templomnak egy külsőe mint belseje gyászpompával volt ékesítve. Az oltárképet fehér kereszthes fekete lepel fedte, rajta két oldalt a Kossuth-család czímereivel.

A szentélyben déli növények virítottak. Az oldalfalak, karzatok fekete posztóval voltak bevonva. A templomot a gyertyák sokasága világította meg.

A templomba reggel 9 órától kezdve özönlött a jeggyel biró közönség, hölgyek és urak a legmélyebb gyászban.

Pár perczczel 10 óra előtt érkeztek meg Kossuth Ferencz és Kossuth Lajos Tivadar és társaságukban voltak rokonai.

Az istentisztelet pont 10 órakor kezdődött egyházi énekkel, mely után *Horváth Sándor* ev. lelkész gyönyörű beszédet mondott, mely így hangzik:

„Mélyen tisztelt gyászos gyülekezet!"

A nemzet nagy halottja nyugalomra tért. A hazai föld ismerős porai bekék ölelik őt körül. De mi még mindig nyugtalan szívvel járunk-keltünk s szóinkat és beszédünk a kapcsolt mult napok nagy eseményeiről, mint egykor ama két tanítvány, a kiknek hasvét napja alkonyán az emmauszi uton maga a feltámadott Megváltó beszélte el ismertetőnél a maga tragikus történetét. (Lukács ev. 27.)

Nincs, nem is lehet oly puszta és sivár szív, mely érzéseiben és érintetlen tudott volna maradni a közelebb mult hetek nagy eseményei és ingalmai között. A márczius napok régi szent emlékeikkel s a legnagyobb magyarnak halálutasával; a nagy hét a Megváltó vére omlásával s a magyar szabadsághősnek végsóhajaival; a husvét ünnepe a halottaiból feltámadott Jézussal s a kiszivedett Kossuth Lajos özsbe borult honuloka a halhatatlanság glóriájával; azután a magyar nép zarándokutja a turini ravatalhoz; az olasz nemzetnek erők hálánkra mélyű részvéte és szeretete; a drága halott utolsó gyásza és mégis diadalutja s az a nagyszerű temetkezés itt, hazánk fővárosában, melynek mi mindnyájan résztvevői és tanui valánk s a melynek bivós hatása ott honol szivünkben, arczunkon: mindezek oly közvetlenül, oly hatalmasan erintettók egész valónkat, hogy soha soha feledésbe nem borulhatnak, míg szivünk szív dobog, míg magyar szó el a négy folyam hazájában.

Szívünk mély megindulása a nagy halott sirjától ide, az olszhoz vezetett bennünket. S nem egyedül mi evangélikusok, hanem valástkülönbség nélkül sokan sokan seregelünk e szent oltár körül. A gyász-szolozsmákból, melyeket ma is a Kossuth-család régi egyházi, régi diecsö hivéért zengedez, részt kért magának hazánk lelkes lőszékvárosa is. Vezérlőelnöi. képviselői, polgárai együtt imádkoznak velünk, az egyház hívelvei. Kettős áldozatlángok az istenimádás és a hősszeretet áldozatlángjai gyúnak ki, logbonak és egyesülnek e szent oltáron és szívünkben.

Budapest fővárosa érzi, tudja: mivel tartozik a lángleikű férfiunak, az 1848-iki törvények megalkotójának, nemzeti létünk nagy reformátorának.

Budapest fővárosa érzi, tudja, hogy az uj éra, a melyben ő az anyagi jólét, az ipar és kereskedelem, a tudomány és művészet virágzó központjává fejődött, a melyben gazdaggá, szépvé, a magyar haza szívévé és büszkeségévé a mindenekfelett magyarrá lőn, ha ez az uj éra soha fel nem pirkadhatott volna, ha meg nem előzi Kossuth és a nemzet nagy alkotásinak s az ő honvédei tiltáni harczainak nagy és dicsőséges korszaka!

Budapest fővárosa érzi, tudja, mennyi halával tartozik hazánk nagy ügyhaz. Ezért fűzte homlokára a díszpolgárság meglisztelő koszorúját. Ezért hozta haza porrszeit, hogy a ki évtizedeken át hontalannak, bujdosónak érezte magát, holta után itt a hazai hantok alatt nyugodtan pihenjen s hogy siri álmát annál edesebbé varázsolja, egybegyűjtve és sirján oldala mellé helyezte kedveseinek ideegn földben hamvado porait.

Hazánk fő- és székvárosai Kegyeletednek e hozzád méltó munkáját e nemzetnek soha el nem évülő hálája és Istennek áldása kíséri, kisorje is mindörökké!

Gyászos gyülekezet! A mi fővárosi evangeliumi egyháznk is özönte és igaz fajdalommal tette le régi hívének, a nagy halottnak ravatalára tiszteletе és kegyelete koszorúját, emlékezetét pedig jegyzőkönyvében is megőrökítette. Titeket pedig, hű és igaz fiai a nagy édes atyának, meleg részvétet és szeretettel üdvözlünk. Önérettel emlegetjük, hogy a keresztség vize itt a mi egyháznuk körében érintette egykor homlokotokat, egyakor meg mott tőbbek közt a haza bölcse, Deák Ferencz, másiktok mellett a lángleikű Wesselényi Miklós tanuskodván mint keresztatya . . . Oh nem rezdül-e meg szivetekben minden nemes érzés, midőn közel félszázados hontalansag után szülőföldeteken régi egyházatok oltárra előtt, a ti édes anyai magyar nyelveteken inadhatjátok velünk a jó Istent! Nem dobog-e melegebben szivetek, midőn ott kinn a sirkertben diecső apátok nagy munkatársainak árnyai lebegnek körültetek és üdvözölnek bennetket! Mi részvétel és tisztelettel köszöntünk titeket is, nemes szivű magyarnőnek is, a ki igazi testvéri önfeláldozással osztotta meg atyátokkal a hontalanság keserű kenyerét!

Gyászos gyülekezet! Megtisztelő megbizatásom szerint ime megemlékezem arról a bensö viszonyról, a melyben a drága halott és annak családja a mi evangéliumi egyháznkkal állott s állni fog mindörökké. Ha tőbbet is akarnók mondani, ha a nagy halott életét, jellemét, alkotásait tüzetesebben szándékoznám méltatni, akkor versenyre kellene kelnem a magyar sajtó, a magyar kőltészet és szónoklat felkent jeleseivel, köztük a haza lángleikű veteránt költőjével, a kik prófétai lélekkel annyi fenkölt eszmének és ideának, annyi nemes érzelemnek, annyi szent fájdalomnak és hódolatnak adtak méltó kifejezést — versenyre kellene kelnem a magyar népszellem ama nagyszerű evolucziójával, megnyilatkozásával, a mely előtt, ha még egyszer megszólalhatna nagy halottunk, méltán megismételhetné amaz örökre emlékezes szavait ő

Leborulok e nemzet nagysága előtt!

De nem, nem; a hol a haza jelesei a hol a tények, a hol a nemzet ily hatalmasan szólnak, beszélnek, — ott én elnémulok . . . van mégis egy gondolatom, melyet el nem hallgathatok. A nemzeti muzeumnak csarnokaiban két nagy történeti momentummal találkoztunk e napokban. Az egyikkel egy remek képen, a másikkal — fajdalom — lesujtó valósságban. A kép a honfoglalás nagy munkájáról beszél, éksen, hatalmasan. A valóság: nemzeti létünk kiszenvedett nagy reformátora volt a ravatalon. Az egyik a művészet metropolisából Párisból, a másik a szép Olaszhonból Turin vendégszerető városából érkezett hozzánk. Mily meglepő, mily megdöbbentő találkozás! Itt Árpád a honfoglaló az ő ünnepli' népével, ott Kossuth Lajos nemzeti létünk kiszenvedett ujra alkotója; ő mily nagy a távolság e két nagy történelmi mozzanat, ah mily nagy az ellentét évszredes létünk hajnala és alkonya közt! S mégis, mily csudálatos egybangzás, harmónia!

TÁRCZA.

Korunk szocziálisztikus áramlatai.

— Sz. G. tól. —

(Folytatás.)

A kapitalisztikus társadalom első idejében sok volt a kisebb vállalkozó, a kik azonban idővel a nagy vállalkozók által teljesen tönkre tétettek. A munkafelosztás szigorubb alkalmazása által sikerült a nagy gyárakuak aránylag rövid idő alatt nagyobb mennyiségű és olcsóbb ipartermékeket előállítani. De erre nagyobb munkadijak s nagyobb befektetések kellettek, a mit a kisvállalozók nem birván meg, a nagyvállalozók által teljesen háttérbe szorittattak. Mai nap a fogyasztás a termeléssel már nincs arányban. A kisvállalozók sorra buknak, a kapitalisták köre mindinkább szűkül, a proletárok köre pedig folyton tágul, minek az lesz a vége, hogy az egyszusly végre teljesen felbomlik s bekövetkezik az általános forradalom. Most a munkások társasága ragadja magához a produkczió-eszközöket, miáltal az ipartermék is tulajdonuba megy át, s a vállalkozó a szinpadról eltűnik.

Ez rövid vonásokban a szocziáldemokraták tana. A nagy többség azt hiszi, hogy a jelzett változás békés uton fog bekövetkezni.

A szocziáldemokrácziа, mint tudomány melletti létezik még a szocziálizmus mint párt, a mely már nem eléggzik meg azzal, hogy a társadalmi viszonyok fejlődéset teszi tanulmány tárgyává, hanem társadalmi eszményképeket alkot, azt mond-ám: az ember a mostani társadalmi viszonyok között szerencsétlen, de én felépítek majd egy uj társadalmat, a melyben mindenki boldog lesz.

Morus Tamás „Utópia" czimű műve után, a melyben ily társadalmi eszmény van lerajzolva, ily szocziálisták „utopisták"-nak is nevztetnek.

Rendszerük lényegében a munka közösségén s a nyereség arányos felosztásán alapul. Kiindulva a tőke és munka egyenjogiságának eszméjéből, a produkczió ezen két tényezője közötti viszonyt akarják átalakitani.

Ezen átalakitás kezdetben úgy volt tervezve, hogy a magánvagyon elosztására oly indirekt befolyása lett volna; de nemsokára a szocziálizmus mindinkább a kommunizmus felé közeledett A kommunizmus arra támaszkodva, hogy minden ember egyenlő jogokkal bir, kiké a meglévő magánjog, főkép pedig a magánvagyon ellen s a vagyonkötösséget prédikálja.

A kommunizmus nem nélküzi ugyanezen szelidebb formájában az eszményiség és humánizmus némi látszatát, de kinövesében nemcsak anyagi, hanem szellemi nivelliczáns is törekszik, megtámadván a társadalom legfontosabb alapjait: a vagyont és a családot.

Még messzebb mennek az anarchisták, a kiknek egyébb czéljuk nincs, mint a társadalmi rendet gyökeresen felforgatni s olyan dalmi rendet gyökeresen felforgatni s olyan dalmi rendet létesíteni, a hol a törvény és hatóságok uralma teljesen megszűnt. Taktikájukat megismerhetjük rémtettejükből, melyeknél a bomba játsza a főszerepet. E tekintetben tehát megegyeznek az anarchisták az orosz nihilisztákkal, a kik hasonló eszközök által az orosz kormányt a társadalmi állapotok megváltoztatására akarják kényszeriteni. Más tekintetben azonban e két rombló elem egymástól lényegesen különbözik.

Az anarchia a proletárok örjöngése, mely az egész társadalom felforgatásra törekszik, míg a nihilizmus az orosz felsőbb osztályoknak összeskötése, mely csak egyesek akar sujtani, Más részről azt hiszi, hogy az anarchizmus, a mely az egész vilagot folytonos téjelemben tartja, veszedelmesebb a nihilizmusnál.

Az anarchisták és nihilisták azonban nemcsak dinamit bombákat, hanem dinamitiratokat is dobnak az emberek közé s ezekben a pártbiveket minden megiévőnek felforgatásra s a mai társadalomnak teljes megsemmisitésére szólitják fel. Ily rémiratok csak bolondoktól vagy gazemberektől származhatnak. Hogy mik foglaltatnak ezen iratokban, azt megítélhetjük egy csekély mutatványbol, melyet később fel akarok hozni.

Vannak azonban szocziálisztikus, kommunisztikus és anarchisztikus világreformatorok, a kik — legalább iratukból ugy látszik — hisznek azon uj világban, a melyet iratsikban letetsenek. Itt nem is találunk utasitásokat bombák készitésére, hanem azon kérdés fejtegetését: micsoda rendszabályokat kell majd foganatositani az általános szocziálisztikus forradalom kitörésénél, hogy ez sikerre vezessen s hogyan kell azután az uj világrendet a szocziálisztikus elvek alapján berendezni. Ezen berendezés — mint könyünyen elképzelhető — a különböző fajokban különböző módon alakul, s a hány világreformátor, annyi a terv.

Azt hiszem, nem lesz egészen érdektelen, ha egy ily világreformátor, Proudhon, tervét több vonásaban itt felhozom.

A termékek cserélése meg van határozva a munkaidő által, a mely az illető termék előállitására szükséges volt. Ezen törvény azonban nem lesz betartva a munka és munkadij kicsérélésénél, a mennyiben a dij mindig csekélyebb értékü azon terméknél, melyet a munkás létrehozott. Ez onnan van, hogy a cserе nem történik szabadon s igazságosan. A munkás u. i. nem bir tőke nélkül dolgozni, ezt a tőkepénzes adja s ily módon a munkás oly helyzetbe jön, hogy nem tehet semmit, ha a vállalkozó öt meglopja. A tőke és vagyon tehát alkalmat szolgáltat a lopásra s mióta az állam a magánvagyon védője, ez által egyszerűmű akadályozója annak, hogy a cserе igazságosan történhessék. Oly társaság tehát, a mely az igazságos cserét lehetővé tenné, nem lehetne államformája, hanem csak államelőkűli, azaz anarchia.

(Vége kov.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Ştiință - BCU Cluj-Napoca.

Az egyik a másikat kiegészíti, megdicsőíti. Ha az a nagy férfu, kit tegnapelőtt elhantoltunk, meg nem jelen e késő időben s ha lángelméje nemzeti létünk e tizenöt századát meg nem világítja, akkor a honloglaló Árpád alakja meg nem jelent volna a nagy festőművész vásznán, vagy ha igen: nem tekintene oly nyugodtan előre, messze, messze az idők végéig.

Népeknek Istene! Ez a te kezed mun kája, ez a te gondvis lésed! Porba omlott előtted. Fogadd e nép, a nemzet háláját, hogy a legnagyobb magyarnak sirjára omló könyeinkben egy ujabb évezred reményei, nagysága és dicsősége tükröződjenek vissza! Amen."

A szép beszéd után az egyházi énekkar a „budapesti első magyar vadászkürtös társaság" közreműködésével, Szőnyi Tódor egyházi karnagy vezetése alatt Erkel gyászdalát adta elő.

Horváth Sándor végül a következő könyörgést mondta el:

„Népeknek Istene, mennyei Atyánk!

Megrendült Istenek, mennyei Atyánk!

Megrendült lábaink alatt a föld, megnyílt a sötét sir és kebléreölelte a drága halottat, népünk, nemzetünk dicső fiát. A Kárpátok bérczei, az Altelő rónatajai, az Adria hullámai, mind, mind attól a panaszos, kiáló szótól hangzanak; a legnagyobb magyar nincs többé! Mint egykor a te választott néped a honalkotó Mózest, mi is siralmak közt gyásznjuk nemzeti létünk sirba hanyatlott nagy reformátorát. A bánat, a fájdalom mélységéből te hozzád menekülünk, ó népek Istene. Te, mint a próféta mondja, meglaligatod még a hollófiaknak kiáltását is. Te nem zárhatod el atyai szemedet hozzád menekülő néped előtt.

Atyánk, Istenünk! A ki a nemzetet ékesszólása hatalmával, lángoló lelkesedésével zsibaszló álmából feltámasztá, felébresztette, a ki a jogtalan népnek jogot és szabadságot adott, a ki e nemzetet az ünnedelem tiltáni harczának vérkeresztségével a jog és szabadság örök bajnokává avatta fel, — azt a próféta, azt az apostolt, azt a hős alódd meg Uram, még halói porában is! . . . Add, ó Atyánk, hogy a mily határalmuk ó szorotett minket, az ó magyar népet, mi is oly végtelenül szeressük őt. Egőtörténetét, a hazaszeretet ez örök evangéliumát, add, vésszük be emlékezetünkbe kitörölhetetlen betűkkel, — hogy mint hitünknek, vallásunknak megvan a maga szent könyve: legyen meg honfi-ösvénünknek is a maga biblíája, melyből okuljunk, melyből lelkesedést meritsünk, s melyből megtanujuk mindennünket, még életünket is feláldozni hazánkért! . . . S add ó Atyánk, hogy a szabadság ez evangéliumát kezébe adjuk az ifjuságnak is, hogy korán tanuljon belőle minden szépért s jóért hevülni s eszményi czélokért lelkesedni és áldozni.

Atyánk, Istenünk! Itt mi, a te néped kimondhatatlan sokat vesztettünk, még nagyobb a pazarsa a nemes lelkeknek, a kik a drága halott szívéhez legközelebb álltatak, a kik hallottak annak minden dobbanását, s a kiket a veluk együtt érzett honfiui gyászon kívül még a gyermeki, testvéri és rokoni szeretet és hűség gyásza is elborította! Add, hogy az a részvét, melynek ez emlékezetes napokban tanui voltunk, a magyar nemzet és magyar fővaros igaz részvéte, gyógyító balzsamként érintse szivelket. Add, hogy az a hálá, melyet iránttuk a nemzet érez, hogy honfiai nagy hazánkba kedvéért, vigasztalásért ők a jó fiuk és a hű nővér is nagy önmegtagadásai hontalanokottak, add, hogy ez a hálá czél adjon nekik, nagy bánatuk, fájdalmuk elviselésére. Atyánk, Istenünk! Áldd meg a legnagyobb magyar porrészeit, áldd meg helette pihenő kedveseit, áldd meg hozzá méltó fiai, nemes szivü nővérét. Áldd meg a kegyeletes fővárost és imádott magyar hazánkat! Hallgasd meg, ó Atyánk, tégedi imádó népedet mindörökké! Amen!"

Majd az egész gyülekezet a Hymnust énekelte, mire a gyászistentisztelet 11 órakor véget ért.

A „Kronstädter Zeitung"-nak.

Mindenekelőtt engedje meg t. laptársunk, hogy biztosítsuk, miszerint a „Nationale Arroganz" czimü czikket teljesen figyelmen kívül hagytuk volna, ha a czikkben kifejezésre jutott „arrogantia" a további jó viszony érdekében a feleletet szükségessé nem tenné.

Mert miért is forogna fenn a mi részünkről „nemzeti arrogantia"?

Abban, hogy mi magyarok az egész hazában Kossuthot gyászolva helyesnek találjuk, hogy itt a hazában egy nélnek szinigazgató Kossuth temetése napján operai előadást tartani nem akar, nehogy a haza és a magyarság gyászát sértse, — nemzeti arrogantia nem lehet és a ki ezt arrogantiának tartja, az aligha tudja, hogy mi az az arrogantia.

De ha egy Magyarországon megjelenő, a magyar jog- és sajtószabadságot élvező, s magyar pénzen fentartott lap akkor, mikor tudja, hogy Magyarország általánosan gyászol, a szinigazgatót arra buzdítja, hogy helyes szándékától eltérve, tartasson a gyásznapon előadást és azzal biztatja, hogy jó jövedelme is lesz; csakhogy az általános gyászt sértse és megzavarja,— ez a lap feltétlenül arrogantiát cseleszkik, mert arrogálja magának a jogot ahhoz, hogy egy tisztességtudó szinházigazgatót helyes gondolkodásából kiforgasson, és arrogálja magának a jogot ahhoz, hogy a magyarság általános gyászát megzavarja.

Ezen arrogantiát csak az menti, hogy t. laptársunk nem tudja, mi az arrogantia, mely tudatlanságának tulajdonitjuk, hogy érdemét: hozza fel, hogy a mi gyászunkat „itt" nem zavarta, a mi megint csak arrogantia.

Mert hát mit hisz a „Kr. Ztg."? Azt hiszi, hogy neki lett volna joga, vagy módja arra, hogy a mi gyászunkat itt zavarja? Honnan vette volna erre a jogot és módot? Mert mi azt hisszük, hogy ha lett volna is joga vagy módja és próbálta volna ezeket érvényesíteni, bizony hamar meggyőződött volna arról, hogy mily tetetelten.

Elég volt az, a mit tett, hogy bujtogatta a szinigazgatót a gyász megzavarására, mert ebben benne van az általános gyász iránti közöny és az intencziő, a magyarok gyászoló kegyeletét sérteni, ez pedig igazi arrogantia.

Azt, hogy szász vagy román testvéreink velünk gyászoljanak, mi nem követeltük, nem is kértük, habár tán elvárható az egy hazában élő testvérektől, hogy egymás bánatában is résztvegyenek; de helyeseltük, hogy egy szinigazgató a nemzeti gyászt respectálja és megrovandónak tartottuk, ha egy lap a szinigazgató ezen pietását gyászunk iránt megszüntetni, hasonra való kecsegtetéssel elenyésztetni igyekszik, csakhogy a magyarság gyászát sértse.

Mert mi egyéb vezette a „Kr. Z."-ot? Azt hiszi, hogy ha operai előadás lett volna, ez azt bizonyitotta volna, hogy a szászok nem gyászolnak? Hát mióta örömünnep a szászokra nézve, ha operát hallhatnak és mióta gyászolnak ugy, hogy operába nem mennek?

Arra a megjegyzésünkre, hogy Mátsutt a „Kr. Ztg." eljárása büntetlen nem maradt volna, ott; van a kommentár a budapesti tüntetésekben; de készek vagyunk bevallani, hogy ezen kifejezésünk tulzott, ha laptársunk be igazolja, hogy az országban valahol Kossuth temetése napján német szinész csak játszott tak.

Tudunkkal ez sehol sem történt, habár van még más német szintársaság is Magyarországon, mert ha történt volna, bizonyára olvastuk volna már, hogy azt tiszteségesen megakadályozták.

Attól pedig, hogy mi hazáróluknak tartassunk, nem félünk, mert csak a „Kr. Ztg." logikája következtetheti azon mondásunkból, hogy „Kossuth temetése napján csak gyászdalokat lehet Magyarországon énekelni; mert a ki másként tesz, hazáró!!" hogy mi vagyunk a hazáróluk, mert a „Kr. Ztg." szerint „a legelső magyar ember, a király sem gyászolja Kossuthot."

Hát hogy a király gyászolt-e vagy nem, arról mi nem is beszéltünk és nem is beszélhettünk, mert mi nem azt mondtuk, hogy „a ki nem gyászol, hazáró!!"

A „Kr. Ztg."-ra sem vonatkozhatott a „hazáró!!" szó, mert hiszen a „Kr. Ztg." tudtunkkal sem gyász, sem vig dalokat nem szokott és 48 éves koránál fogva nem is tud már énekelni*) Azt pedig, a mit a „Kr. Ztg." tud, kellő kifejezésre van juttatva már, midőn czikkiró maga oda irja, hogy „Nationale Arroganz", ez pedig hazáró!!-számba hogy nem megy, arról mi biztosithatjuk t. laptársunkat.

Dr. W. I.

Kossuth halála után.

A hölgyek Kossuth-egyesülete.

Azok a hölgyek, a kik Kossuth Lajos temetésén küldöttségileg jelentek meg, egyesületet alakítanak „A magyar hölgyek Kossuth Lajos egyesülete" czim alatt.

Már eddig is kétszázhetvenegyszáz hölgy jelentkezett az uj egyesülethe való belépésre s igy kétségtelen, hogy az egyesület, melynek tisztelethelyi elnökévé Ruttkayné-Kossuth Lujza asszonyt fogják megválasztani, hamarosan el is éri a maga czélbe kitüzött czélokat.

A magyar hölgyek

1. meg akarják venni a nemzet számára Kossuth Lajos mondai szülőházát, melyet pompás emléktáblával fognak ellátni.

2. Nemzeti ajándékot készünek atadni Ruttkayénak.

Az alakuló gyűlést lehetőleg meg akarják közepe fajan megtartják. Az egyesülethe való belépésre legközelebb felhivast bocsát ki az alakuló hölgybizottság.

Örök kegyelet.

Csak magyar hölgyekről szarmazhatik olyan magasztos eszme, a melyről ma értesülünk. Méltóan lejegné ez be a Kossuth-gyászt, a melyhez nagyszerűségben fogható még egy nemzet halottjanak sem jutott osztályrészül.

Vidais Hermina, Roser Lili, Hentaller Mariska, Dovecis del Vecchio Gyuláné és leanya Anna kezdeményezésére több budapesti előkelő nő egy 365 tagu hölgybizottság szinére hazaszonak.

Ez a bizottság azt a magasztos czélt tűzte ki maga elé, hogy Kossuth Lajos sirjára az év minden napjan egy friss czivágykoszorut helyezzen a magyar honleanyi kegyelet ajándo örökösének jelképeül.

Minden hölgy maga irná oda neve mellé az évnek azt a napjat, a melyen ő vállalja magára a koszorusi vali gondoskodast.

Kossuth Ferencz a miniszterelnökről.

A nagybanyai küldöttség is azok sorába volt, a melyeket Kossuth Ferencz fogadott. A küldöttséget vezető polgármester szavaira nagy elismeréssel és melegséggel nyilatkozott Kossuth Ferencz a nagybanyai választókerület országgyűlési képviselőjéről. Wekerle miniszterelnökről. Bodognak mondta a várost, hogy „oly hazafias, sikoltmányos ifjú szívű férfiut sikerült képviselőjének megnyerni" a hozza tette, hogy maradjanak mindig hivek a képviselőjükhöz.

*) Sápitozás és rikácsolás nem éneklés.

Szedő.

Katholikusok és zsidók.

Uj-Szent-Annaról irják, hogy ott tegnapelőtt gyász-ünnep volt Kossuth Lajosért a zsidó templomban, a melyre a katholikusok is elmentek azért, mert a saját templomukban ismételt kérésükre is vonakodott a pap gyászmisét tartani. A hazafias zsidók ez alkalommal fekete posztóval vonták be imahazukat. Kossuthért az imát Löwenstein, szent-annai rabbi mondotta meg az ujnyelven.

Kossuth és a szocziálizmus.

A Times-ben egy Gough nevü ur elmondja, hogy három évvel ezelőtt Luganoban tartózkodott ugyanabban a fogadóban lakott, melyben Kossuth Lajos tartózkodott ugyanabban az időben néhány napig. Itt ismerkedett meg Kossuth Lajossal, a kivel többször beszélgetett is. Gough szerint Kossuth nagy elragadtatással szólott az angol intézményekről. Egyszer a szocziálizmus került szóba s Kossuth igy szólott: „Onokre nagyon veszedelmes a szocziálizmus. Ez mondom onokuek, ne kösenek vele szövetséget. Legjoban teszik, ha kiirtjak azt." Gough a következő szavakkal zárja be a Times-hoz Liverpoolból irt levelében foglalt ezt az elbeszélést: „Ismertem e rendkivili ember korábbi élettörténetét s e nyilatkozata épen ezért nemcsak fontos volt, hanem azt nagyon jelentőség teljesnek is tartom."

Egy örült antiszemita.

Hogy az antiszemiták, a kik egyedüli élethivatásunnak azt tartják, hogy a zsidókat irssék, bolondok, azt minden józan ember tudja, de hogy bázarozottan az örültek házába valók, azt bokrosytotta a bécsi „Antisemitische General Anzeiger (Antiszemita értesitő) czimü lap szerkesztője, a ki lapjában a következő gyalázatos förmedvényt bocsátotta világ nagy hazánkfiáról Kossuth Lajosról:

„A zsidó magyar forradalmár, Kossuth Lajos végre meghalt Turinban. Születési nevre kohn Lévinek hivták, később lett belőle Kossuth. A felségáruló működést 1830-ban kezdte meg, a mikor a párisi Alliance universelle israelite megkezdte Európaszerte forradalmi agitacióját. 1848-ban tagja volt annak a zsidó titoktársaságnak, a mely Rothschild segélyével az állami rendet feltorgatta, Angliában zsidó Disraeli, Franczaországban a zsidó Cremieux, Olaszhonban a zsidó Mazzini, Némethonban a zsidó Marx, és Magyarhonban a zsidó Kossuth volt az, a ki a forradalmat csinálta. Csakis az elzsidósodott magyar sajtó képes egy olyan zsidóból, mint Kossuth, nemzeti hőst csinálni stb."

És az az ember, a ki ezt az örültséget le merte irni, Berlinben szabadon jár a kényszerzubbony nélkül vezérczikkezik! . . .

Felhivás.

Emeljünk emlészobrot Kossuthnak!

Méltót a névhez, méltót a nemzethez, méltót az eszméhez, mely az érczben élni fog.

Az érczszobor megkötöttése lesz annak a törhetlen szabadelvűségnek, melyet az élő nagy szellem képviselő-hivatánya az enyészhetetlen haszvaszerczinek, egy szobor, a ki él, eszmél, érez és hozzánk beszél.

A mig él, ő lakott a mi szivünkben, most a mi szivünk dobojjon az ő érczkeblében, hogy érezze vérünk lüktetését, gondolatunk járását, irodékról irodékra.

E szobornak remekmőnek kell lenni, nemes érczből öntve. A művészi lángész remekjeiét díjazzák tehetősünk arany bőkezűségel; de a hozzá való érczet a nép millióinak fillérei halmozzák össze; mert ez a legnemesebb érez a világon.

Együtt a szoborral kell a hamvaket őrző mauzoleumnak is emelkedni, melynek csarnokában a népkegyelet örök szövétnéke világitand a hazafi örök nyugalma fölött.

A hazafini áldozatok részben erre fordiltandók.

Az egész nemzethez intézünk e felhivást; a válaszban nem kétkedünk.

A kegyelet ellenálhatlan érzetétől ösztönöztve, nyomban a gyászhir hallatára nagy számmal gyűltek egybe a társadalom minden rétegéből a független polgárok és elhatároz-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

tak, hogy a fenjelzett czél elérésére az egész országra kiterjedő társadalmi mozgalmat indítanak és ennek vezetésére országos bizottságot alakítanak.

Ezen nyomban megalakult bizottság nevében hazafias tiszteletről felkérjük a magyar közönséget, hogy az ügy megindított nemzeti mozgalmat erélyével támogatni siessen és a befolyt adományokat a „Kossuth Lajos Emlékének Megörökítésére Alakult Országos bizottság" czíme alatt a Pesti Izrael első takarékpénztár egyesületnél az „Kossuth Lajos Emlékének Megörökítésére alakult országos bizottság" czíme alatt a Pesti Izrael első takarékpénztár egyesületnél az „Kossuth Lajos Emlékének Megörökítésére alakult országos bizottság" czíme alatt a Pesti Izrael első takarékpénztár egyesületnél elkérjük a magyar közönséget, hogy az ügy megindított nemzeti mozgalmat erélyével támogatni siessen és a befolyt adományokat a

védjegytörvény 4. szakasza alapján, mely a kisfelhasználórészt kéri; vagy más körrendbe ütköző zárázolásokat tiltja. A kereskedelmi miniszterium azonban kijelentette, hogy a tisztelendő úr arczképe a mellőzött nem lehet kötelezhetőrészt és a körrendbe sem ütközik. Knoippnak tehát bele kell nyugodni, hogy arczképe nem csak a plakátokon és belső kirakatalban, hanem olyan helyeken is szerepjén, a hol a nagy közönség nem látja-hatja meg.

— Darwin elmélete meg van döntve! — Ezt írta a párisi „Figaro". A párisi állatkert nagy orangutánja, Móricz, nem régiben kimult s hullját a muzeumba szállították; mielőtt azonban kitömésébe foghattak volna, seregestől jelentek meg a muzeumban a tudós doktorok s annak rendje és módja szerint hozzáláttak az állat felbontásához. Valóságos lázas izgatottság szállotta meg a tudomány embereit, de hogy is ne, hiszen ez volt az első kifejlett orangutáng, melyet boncczek alá foghattak és mindenek fölött az a nagy kérdés alott előtünk: igaz-e csakugyan, hogy az orang-utángtól származunk? A tudósok sok mindenféle tonos megfigyelést tettek és alkalommal, számtalan pontos méréseket végeztek a az eredmény az lett, hogy most már határozottan tagadásba vehetjük Darwin elméletét. Az ember és az orang-utáng között az anatomiai különbségek kétségtelenek áthaghatatlan az tátong. Mindezt legközelebb kétségbevonhatlanul ki fogjuk fejteni a tudományos akadémián.

— Mi pénz kell nekünk? Az európai államok összes rendes és rendkívüli kiadásai 1893-ban 19,184 millió frankot és 1893-ban 23,840 millió frankot tettek, az utóbb 10 év alatt tehát a kiadások 4656 millió frankkal szaporodtak. A nemzetek, melyek kiadásaikat leginkább emelték ezen idő alatt: Németország 2326 millió frankkal, Poroszország 1047 millióval, Anglia 795 millióval, Olaszország 315 millióval, Ausztria-Magyarország 264 millió frankkal, Franczia-ország 216 millióval csökkentette kiadásait.

— Sakkversenyt Filadelfiában. Rendkívül érdekes sakkverseny vette kezdetét m. hétes Filadelfiában Steinitz a hires mester és Lasker fiatal sakkjátszó között. A verseny már azért is érdekes, mert Lasker mindössze huszonöt éves és máris világhírre tett szert. Két évvel ezelőtt egyik gyöjelmét a másik után aratta Angliában s a mult évi newyorki nemzetközi versenyben mind a tizenöttő játszmát megnyerte. Mostani ellenfele Steinitz, a ki a „Champion of the world" büszke melléknevet viseli. Huszonöt versenyben győzött Andersson, Blackburne, Zukertort, Tsigorin és Mackenzieel szemben. Jelenleg a kabelen át játszik a liverpooli sakk-Klubbal. A két ellenfél két ezer dollárban fogadott, a mi a legnagyobb összeg, a mit eddig sakkversenyekben a győző ellenfelétől kapott. A versenyt majd New-Yorkban, Montreálban és San-Franciskóban folytatják.

— Szénczek munka nélkül. A mai társadalmi rend visszásságaira vet szomoru világot az a hír, mely a tengeren túlról érkezik hozzánk. Arról szól a tudósítás, hogy az ipar és kereskedelem pangása kétségtelenül megzavarta New-York városban mintegy 120.000 foglalkozás nélkül való munkás van, az Unjo 120 nagyobb városában pedig számuk 800,000—1,000.000-ra tehető. Minthogy tobbnyire szakiszapi, azoknak száma, a kik téli időben a legnagyobb nélkülözésekben vannak kitéve, mintegy két millióra becsülhető. Szerencsére az idei tél nem volt tulságos szigoru és mégis annyi a lakás és munka nélkül lévő munkás, hogy például Chicagóban a templomokat ki kellett nyitni, hogy a szegény nép bennök éjszakára a szél és hidegellen oltalmat találjon.

Ipar-, kereskedés és közgazdaság.

— Erdőriszakiskolai növendékek alkalmazása az erdősítésenél. Mint értesülünk, a földmivelésügyi miniszter ur: Bethlen András grófnak az a jó gondolata támadt, hogy a tavaszi időben mindenféle folyamatba kerülő erdősítések vezetésére ama birtokosoknak, kik ez iránt hozzá fordulnak, a górgényi erdőőri szakiskolából készüggel bocsát rendelkezésükre egy-egy szakképzett másodéves erdőőri szakiskolai növendéket. E hír vételének a birtokosok annál inkább logaik örülni, mert ez által most, a mikor mindenfelé érezhető az szavott munkaszké hiánya, minden díj nélkül jutunk egy-egy mesterszál fegyelmezett, de gyakorlatilag szakképzett munkavezetőhöz. Ez pedig közgazdasagi szempontból azért megbecsülhetetlen, mert az erdei fák ültetésének szakképzett egyén által való vezetése biztosija a költséges munka sikerét, a mi különösen a mezőségen, az akácsültetvények szakavatatlan vezetése által a mult években felmerült eredményeiben munkaban leli bőven indokolnat.

— Bőripari kisérleti állomás A brassói kereskedelmi és iparkamara az érdekelt kereskedők tudomására hozza, hogy a nagymélt. magy. kir. vallás- és közoktatásügyi minister ur a technologiai iparmuzeumnál kapcsolatosan egy bőripari kisérleti állomást szervezett. Ez állomás czélja az érdekelt iparosoknak és kereskedőknek alkalmat nyujtani arra, hogy: a) a bőr gyártásához szükséges nyers és segédanyagokat, valamint a kész bőrt hazai in ézetben megvizsgáttathassák; b) azokat a chemiai elemzéseket és mőszaki eljárásokat, melyekkel a bőrgyártás ügyeme ellenőriztethető, illetve a bőrgyártáshoz használt anyagok, valamint kész termékek megvizsgáltatók, maguk is megismerhessék és begya korolhassák. Ezenkívül a nevezett állomás a nyers anyagok használtosságara, gyártási eljárások modosítására, a gyari üzemben mutatkozó fogyatkozások kiputatolására, ezek mellőzésére, valamint a bőripari alkalmazott mustkafolyamatokra nézve kisérleteket végez és bőripari gépek s műhelyi fölszerelések beszerzésére nézve utmutatassal és tanácsczal szolgál. Az állomásnak szabályzata a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában bete kinthető.

Lap-tulajdonos:
Dr. FISCHER AKOS.
Kiadó: A „Brassó" nyomdája.

3730/1894. sz.

Hirdetmény.

A tekintetes városi képviselőtestületnek az 1894. évi márczius hó 10-én 18555/1894. sz. a. kelt magas m. kir. belügyminiszteri rendeletel jóváhagyott 8713/1894. t. sz. a. határozata folyán a „Gespreng" nevü hegy lábánál a keresztönyfalnál ut mentén eltertlő városi tanítóinak 4800 négyszögméternyi kiterjedésen épitési czélokra leendő örök áruban eladása iránt czáltortókon, ezaz f. évi április hó 26-án délelőtti 10 órakor a városi gazdaszati hivatalnál szó- és irásbeli árverés log tartani.

Minő fogva vevők felhivatnak, a bélyegzett és 10% -nyi bánatpénzzel ellatott zárt irásbeli ajánlatokat a mondott nap délelőtti 10 órájáig a városi gazdaszati hivatalnál átnyujtani, hol a rendes hivatalos órák alatt a kocsebbéj árverési és adás-vevési feltételek is betekinthetők.

Az irásbeli tárgyalás a szóbeli árverés által előztetik meg, melynél az árverező a 10 %-nyi bánatpénzt letenni tartozik.

Brassó, 1894. évi márcz. 31.

95 (1—3) A városi tanácsban.

Az összes gyógytudományok tudora
Dr. DÉRI HENRIK
utazásából visszatérve, rendel naponként
délelőtt 11—1-ig
Kapu-utcza 46. sz., I. em.

Erdélyi jó borok.

1 liter 1893-beli vizhez való . **35** kr.
1 „ 1892-beli . . . . . **40** „
1 „ 1878-beli fin. pecsenyebor **50** „
0.7 „ 1888-beli „ Sauvignon **56** „
„ „ üvegért **4** kr. vétetik és fizettetik.

PAPP FERENCZ-nél
Kapu-utcza 48. sz.

Bodzafordulón
a prázsmáriak korcsmájától egy és fél klmtr s a hadászati uttól fél klmtr távolságra, a mult év őszén és a folyó év január havában fiatal fából vágott s fél méter ölekbe rakott bükk 750 méter ölfa eladó, A fa hossza egy méter.

Értekezhetni **Bodzafordulón Gazda Gábor** tulajdonossal. 90 (3—3)

Brassó, nyomatja és kiadja a „Brassó" könyvnyomdája. — Grünfeld Vilmos.

Carola-gallér minden színben 2 frt 50 kr.

Lensor 28, Safrano féle ház.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a

Női felső és köpeny bizományi raktárt

februar 20-ától Weinberger Ignácz urnak visszaadtam és ezentul *saját nevemre* sokkal *nagyobb és jónomabb raktárt* tartok, ugymint *bel- és külföldi* divattermékből a legujabb és legizlésesebb mintadarabokat, ugy hogy tisztelt vevőimnek igényeit minden tekintetben és bármikor kielégithessem.

Egyuttal bátorkodom a tavaszi idénye raktáromat ajánlani, ugymint tavaszi **felsőket, gallérokat, fichuket, mantilokat, eső- és porköpenyeket.** Különös sulyt fektetek **gyermek- és leányka-kabátokra és köpenyekre,** melyeket mindig nagy választékban tartok és gyári áron szolgálok ki. Megrendeléseket pontosan teljesitek és mérték szerint három nap alatt elkészitek.

A nagyérdemű közönség becses pártolását kérve, maradok

kitünő tisztelettel

Goldmann N. F.

Üzlethelyiség: Lensor 28, Safrano-féle ház.

(10—12)

Carola-gallér minden színben 2 frt 50 kr.

50 év óta sikerrel használtatik.

Szeplőket és májfoltokat, valamint az összes bőrtisztatalanságokat eltávolít
biztosan az

ESZÉKI SPIZTER KENŐCS
és az
Eszéki SALVATOR szappan.
Valódi minőségben csak a

DIENES J. C.-féle
gyógyszertárban
Eszéken, felsőváros.

Védjegy.

84 (6—10)

1 tégely Spitzer kenőcs . . . 35 kr.	1 darab Salvator szappan . . 50 kr.
1 üveg Spitzer mosóvíz . . 40 kr.	1 doboz Lyoni rizspor 3 darabban 50 kr. s 1 frt.

FIGYELMEZTETÉS. Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg bejktatott védjegyével el van látva és körczik a t. cz. közönség csalis Dienes-féle Eszéki kenőt és szappant kérni s elfogadni.

Főraktár BRASSÓBAN: **Roth Viktor** gyógyszerész urnál és a gyógyszertárban.

HIRDETÉSEK felvétetnek a kiadóhivatalban.

Adler L. Jakab
bank- és váltóüzlete
BRASSÓ, Virág-sor 1. szám. || **NAGY-SZEBEN,** Főter 1. szám.
ajánlja szolgálatait mindennemű bankügyleti szakmába vágó müveletekre ugymint **arany- és ezüstpénzek, külföldi pénznemek, sorsjegyek, bel- és külföldi di értékpapirok, részvények, záloglevelek, kötvények stb. napi árfolyam szerint vétel és eladására.**

ELŐLEGET
mindennemű **sorsjegyekre, állampapirokra, érczpánzekre** **határozott időtartamra** vagy folyó szamlára 85—90% -nyi kölcsönöz legmérsékeltebb kamatláb mellett.

Szelvények jutalék nélküli beváltását,
nyeremények és kisorsolt értékpapirok legolcsóbb leszámitolását;
valamint utalványok gyors és pontos behajtását és átutalását eszközli, ugymint

Cheques-ket
(különös megkönnyitésére és előnyére azon szülőknek, kiknek gyermekei külföldon tanulnak) minden bel- és külföldi bankpiaczokra szigoruan a **napi árfolyamok** szerint kiállit.

Értékdőzsdei forgalmat
eszközöl minden értéktőzsdén legjutányosabb feltételek mellett.

Tőke elhelyezőknek,
kik tőkéjüket jól jövedelmező értékpapirokban elhelyezni, vagy azokat jövedelmezőbb értékekkel szemben becserélni óhajtják, komoly és megbizható szaktanácsokat nyujt.

PÉNZBETÉTEKET
ugy folyó számlára, valamint **jutalékmentes** girószámlára legjutányosabb feltételek mellett elfogad.

Minden **zálogelevélnemük,** melyek különösen

tőkeelhelyezéshez
alkalmasak, tetszés szerinti összegekben kaphatók és mint szolidak és biztosabbak ajánlattatnak.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
4½% záloglevelei és 4½% 5% jutalékkal a
nagyszebeni ált. takarékpénztár, ugyszintén az általános takarékpénztár és földhitelintézet záloglevelei.

Értesitések és felvilágositások készségel és a legkimeritőbben dijtalanul adatnak és vidéki megbizások is legelkiismeretesebben s legjutányosabban teljesittetnek.] (89 2—)

Igen tőkék minden hazában.

Sorsjegyek hazásainak megvizsgálása ingyen.

Iskola Alapítvány - Kovászna Megyei Könyvtár © Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.